

Asker og Bærum Arbeiderparti

Åpent møte 11.september 1993

Statsminister Gro Harlem Brundtland:

TRYGGHET FOR FRAMTIDA - NORGE TRENGER TALENTER

Det spørsmålet alle må stille seg før de går til valglokalene er dette: Hva slags regjering skal dette landet ha? Tar du sjansen på nye eksperimenter - eller ønsker du en regjering som vil bekjempe ledigheten og styrke velferds-samfunnet gjennom Arbeiderpartiets solidaritetspolitikk?

Ved åpningen av denne valgkampen satte vi fram syv punkter som vi ba om tilslutning til. Hvilket svar har vi fått fra de andre partiene? Først sa Senterpartiet at de ikke ville svare. Så svarte de med å fremme sitt eget regjeringsprogram og sin egen statsministerkandidat. SV har svart at de vil samarbeide - men hva ville de samarbeide om? Jo, om å endre Arbeiderpartiets politikk.

Det er ikke det vi går til valg på. Det vi sier er at vi vil holde stø kurs. Ved innspurten av denne valgkampen vil jeg igjen henvende meg direkte til dere som skal ta valget: Nå er det viktig at dere gir Arbeiderpartiet styrke. Det er da vi kan sikre stø kurs. Egentlig er det jo enkelt: Det er når velgerne støtter Arbeiderpartiet at vi best kan få gjennomført Arbeiderpartiets politikk!

Arbeidsledigheten er den enkeltsak som opptar Arbeiderpartiet mest. Arbeidsledighet er farlig for den som rammes. Og mest alvorlig er det for unge mennesker som ikke får brukt sine krefter og sin utdannelse, fordi de ikke får jobb.

Men høy arbeidsledighet rammer oss alle. Det er å sløse med det viktigste vi har: Menneskenes innsatsvilje. Når mange går ledige blir det skapt mindre - og vi får mindre til å løse

Derfor har kampen mot arbeidsledigheten vært vår viktigste oppgave de siste årene. Da må vi satse på solidaritet, på felles ansvar og på politisk styring. Etter flere vanskelige år og tunge løft ser vi nå mange gode resultater. Renta er gått ned. Prisstigningen er lav. Ledigheten øker ikke lenger - i motsetning til i nesten alle andre land. Fra flere og flere bransjer kommer nå meldinger om at det begynner å gå bedre.

Norge er på rett vei. Nå gjelder det å holde stø kurs. Vi har mye å tape. Det vi kan tape, er den historiske sjansen til å få ledigheten ned før den biter seg fast på et altfor høyt nivå. Den muligheten må vi nå ikke skusle bort ved dette valget.

Vi har hatt medvind i denne valgkampen. Men dere må ikke stole på meningsmålingene. Det er fortsatt mange - nesten en av tre - som sitter på gjerdet og ikke har bestemt seg. Valget er ikke avgjort. Disse siste dagene kan være helt avgjørende. Nå må alle som ønsker at Arbeiderpartiet fortsatt skal lede utviklingen stå på - og få enda flere med seg fram til valgurnene.

Det er ikke slik at Arbeiderpartiet vil regjere uansett. Vi kan bare ta ansvar hvis vi får oppslutning om en politikk som vi kan ta ansvaret for!

De andre partiene har hver sine alternativer. Men det er en ting de er enige om - og det er at vi må legge om kursen. De er ikke enig om hvor vi skal ta veien - bare at vi må bort fra den politikken som har gitt resultater. Men hva skjer hvis vi gjør det? Jo, det betyr ny usikkerhet og uklarhet. Og ny usikkerhet om norsk økonomi kan igjen bety økte renter.

For jobben er ikke gjort. I andre land er problemene store, med valutauro og økende ledighet. Siden 1990 har den internasjonale økonomien vært inne i det sterkeste tilbakeslaget siden andre verdenskrig. Vi får ingen drahjelp fra utlandet. Tvert imot, vi må fortsatt kjempe i motvind. Da er det enda viktigere hva vi gjør her hjemme, hva vi sammen

får til.

Den viktigste jobben de neste årene er å få ned ledigheten og trygge velferden. Og vi må angripe nye problemer. At dere har satt barn, ungdom og utdanning i fokus for denne dagen, plasserer seg midt inn i de aktuelle utfordringene:

- Familiemønstrene endres; dagens barn bor i andre typer nærmiljøer, lever under nye familieforhold og møter andre krav enn vi gjorde for bare noen tiår siden.
- Kravene til kunnskap og ferdigheter - at man vil kunne noe og kan noe - øker.
- Barnevernet har dessverre fått mer, ikke mindre å gjøre de siste årene.

Virkeligheten forandrer seg - Det krever nye løsninger og mer, ikke mindre, offentlig satsing for å sikre barnas og ungdommens oppvekst og utdanning. For selv om vi har et utdanningssamfunn; selv om de fleste barn i Norge har det trygt og godt; så er det også mange som faller utenfor.

Skal vi leve opp til våre verdier om likhet, rettferdighet og fellesskap; da trenger vi også nytenkere. På alle livets og samfunnets områder trenger vi barn og unge - for vi er alle talenter - som ser rekkevidden og lar seg inspirere av visdomsord Einstein skal ha kommet med; om at "det er bedre å søke sannheten, enn å eie den".

Og av alle de oppgaver og tiltak som fellesskapet må ta i bruk for å møte disse utfordringene, er utdanningstrappen den største og viktigste.

Se for dere denne trappen; slik den starter med et godt barnehagetilbud, føres videre gjennom skolestart for 6-åringer og 10-årig grunnskole; deretter en rett for alle til 3-årig videregående utdanning - som så ledes over i fagutdanning, høyere utdanning og videre opplæring innenfor arbeids- og

næringslivet.

Trappen må være solid på hvert trinn. Det ene trinnet må stimulere til å ville gå løs på det neste. Så må trinnene ikke være for høye, men likevel høye nok til å gi den enkelte den ballast som trengs for å få et godt utgangspunkt i livet.

Det er når vi ser for oss hele denne trappen inn mot arbeidslivet og voksenlivet, at vi ser hvilket løft Arbeiderpartiet nå tar for å reformere det norske utdanningssamfunnet; Vi skal fornye og forbedre det i møte med det neste århundre.

Her skal jeg bare nevne i stikkords form.

- * Barnehageutbyggingen er mer enn fire-doblet siden første halvdel av åtti-årene. I løpet av 90-tallet skal vi ha et barnehage tilbud til alle som ønsker det - og det er faktisk de fleste småbarnsfamiliene.
- * Alder for skolestart senkes til 6 år fra skoleåret 1997/98 - med 20 ukers obligatorisk skoleuke første året.
- * Forslaget om 10-årig grunnskole - som vi ikke fikk flertall for i første runde - vil vi selvsagt legge fram igjen.
- * Alle 16 til 19 åringer vil fra høsten 1994 ha rett til tre års videregående utdanning.
- * Vi har styrket Lærlingeordningen.
- * I løpet av de siste tre årene er det etablert 31500 nye studieplasser - og dermed har vi den raskeste utbygging av høyere utdanning i Europa.

Hva mer viser dette - og alle de andre tiltakene som Gudmund (Hernes) og vi andre i Regjeringen stiller med for å styrke utdanningssamfunnet? Jo, at vi ikke kan klare disse løftene - om vi ikke har et sterkt fellesskap å basere oss på;

et fellesskap som er villig til å bygge et utdanningssamfunn for alle. Hele tiden må noe forandres - for at vi skal komme oss videre.

Denne politikken er ikke bare en videreføring av vår sosialdemokratiske tradisjon, der vi har gått i bresjen for utdanning i hele dette århundret. Det er reformer samfunnet vårt ikke kommer utenom, når målet er å få alle i arbeid og slå ring om velferden.

Ta det aktuelle eksemplet i disse dager - med de ustabile oljeprisene. Det minner oss om vår avhengighet av oljeinntektene, og av det vi nå har som vårt fremste siktemål i næringspolitikken: Å styrke produksjonslivet på fastlandet.

Men det kan bare skje ved at vi får fram nye produkter, nye bedrifter og nye arbeidsplasser i industrien, i reiselivet, eller i andre tjenesteytende næringer; og ved at vi klarer å fornye og forbedre de offentlige velferdstilbudene.

Også på land har Norge naturressurser vi må basere oss på; ressurser som vi nå må kunne videreforedle og få mer ut av både i form av inntekter og arbeidsplasser. Men felles for det nye som skal skapes, er at det vil bli stilt stadig nye og sterkere krav til kunnskap og ferdigheter. I årene framover må vi basere oss enda mer på, vår oppfinnsomhet og vår evne til å løse viktige oppgaver både bedre og rimeligere.

I dette perspektivet blir god oppvekst og utdanning for alle selve nøkkelen til det samfunn vi ønsker oss - med arbeid til alle og trygghet for den enkelte.

Det er blitt snakket en del om generasjonsregnskap i denne valgkampen. Men hva slags bokholderi ville det bli framover, om vi ikke nå tar disse løftene i utdanningspolitikken? God oppvekst og god utdanning er den beste investering samfunnet kan gjøre. En godt start på livet, og et godt fundament for å kunne møte voksensamfunnet; det er det fremste et samfunn kan gi den enkelte - og det fremste fellesskapet kan trekke vekslers på fra den enkelte.

Den største byrden vi kan legge på våre barn og unge er å overlate dem et samfunn med stor arbeidsledighet og svekket velferd. Det vi nå gjør er å investere for fremtiden. Det er slik vi også skal få ned underskuddet på statsbudsjettet.

Samfunnet må ha økonomisk ryggrad - for å kunne ta slike tunge løft. Da må vi prioritere; midler på budsjettene må omplasseres. For vi må år for år i tiden som kommer, få ned underskuddene i statsbudsjettet. Veksten i de offentlige utgiftene må bringes mer i samsvar med utviklingen i nasjonaløkonomien.

Og her er det bare en vei videre: At vi nå bygger på de resultatene som er oppnådd - fortsetter med solidariske lønnsoppgjør og lav prisstigning, med lav rente, forbedringer for vårt næringsliv og tillit til norsk økonomi.

Da må vi ikke begi oss inn i nye eksperimenter. Tvert om; nå trenger vi mer stabile styringsforhold og større oppslutning om den kursen som Regjeringen har lagt for de nærmeste årene.

Arbeiderpartiet har lagt fram vår solidaritetspolitikk i denne valgmapen. Hva er det vi har sett fra de andre partiene?

Fra Høyre har vi sett grove overtramp. I flere annonser settes det fram feilaktige påstander om Regjeringens politikk. Det begynte med skjemaet om boligtaksering som et skrekkelig eksempel på hvordan man søker å gi et helt fordreid bilde av motpartene. Og det ble fulgt opp i disse dager med feil på feil, om den økonomiske situasjonen i Norge, og om regjeringens kriminalpolitikk.

Hva er det vi har sett - både i denne valgkampen og i årene bak oss? Alle konsentrerer seg om å angripe og hakke på Arbeiderpartiet. Hva har vi gjort? Vi har konsentrert seg om å angripe problemene.

Se på Senterpartiet. De snakker bare om den såkalte storkoalisjonen mellom Høyre og Arbeiderpartiet.

Men hva glapp det ikke ut av Johan J. Jacobsen her på torsdag - i TV-debatten - da det var snakk om hvem som har lagt grunnlaget for de sterke kort norsk næringsliv nå har fått på hånden. Jo, da var det plutselig blitt som følger: "Det er Senterpartiet og delvis Kristelig Folkeparti som har stilt opp for norsk næringsliv". Ja, mellompartiene har støttet Arbeiderpartiet i den økonomiske politikken. Men da kan man jo ikke samtidig forsverge det hele og si at Arbeiderpartiet og Høyre er en storkoalisjon!

Og hva SV angår, er ikke annet å si enn hva Thorbjørn Jagland slo fast etter noen runder med Erik Solheim i sommer; at det partiet lider av "mer-syken". De venter til Arbeiderpartiet har vedtatt et tiltak. Så kommer SVs talsmenn på banen og krever det samme, bare mer. Etterpå overlater man til Arbeiderpartiet å finansiere kostbare påplussinger på budsjettet. Å være gratispassasjer det er i korte trekk hvordan SV har lagt seg for vane å opptre i den politiske debatten.

Nå dreier det seg om hvilken sammensetning Stortinget skal ha de neste fire årene, og hvilken regjering og hvilken politikk landet skal styres etter.

Vi har lagt fram vår politikk; både i Stortinget og gjennom valgkampen. Solidaritetsalternativet - slik vi har beskrevet det i vårt Langtidsprogram for de neste fire årene - er vårt svar. Det er det som er sosialdemokratisk styring inn mot det neste århundre. Det er et dobbelt grep; hvor vi både styrker bedriftene i privat sektor og legger nye brikker til det velferdspolitiske byggverket.

Derfor er valgdagen så viktig. Mange har bestemt seg. Men det er ennå mange som tviler; på om de skal stemme, og på hvilket parti de skal stemme.

Da må vi få frem dette: Ønsker du at de resultatene som er oppnådd de siste årene skal holdes i hevd, og danne basis for fire nye år med fremgang, så stem også for den kursen.

Ønsker du at Norge skal ha en regjering som kan føre en helhetlig og langsiktig politikk; en regjering som handler og som gjør noe, der andre prater; så stem på Arbeiderpartiet.

Det er det minst 6 gode grunner til:

Grunn nr. 1 er at vi har fått Norge på rett kjøll igjen. I 1986 gikk Norge med stort underskudd - i dag har vi stort overskudd.

Grunn nr. 2 er at renta er lavere enn i nesten alle andre europeiske land. En tung økonomisk byrde er lettet for mange familier og bedrifter. Fortsatt lav rente krever stø kurs.

Grunn nr. 3 er at vi har prisene under kontroll. Den fordelene skal vi ta vare på. Da trenger vi ingen nye eksperimenter, men et godt inntektspolitisk samarbeid.

Grunn nr. 4 er at vi vil bruke de fordelene som nå er skapt til å få flere ledige i arbeid og løse velferdssamfunnets oppgaver. OECD spår at Norge som eneste land i Europa vil få en nedgang i ledigheten neste år.

Grunn nr. 5 er at vi respekterer resultatet av en folkeavstemning om EF. Alle våre representanter vil bøye seg for et flertall i folket.

Grunn nr. 6 er at Arbeiderpartiet skal føre Arbeiderpartipolitikk. Vi fører verken Høyre- eller SV-politikk. Det er Arbeiderpartiets politikk som gir resultater.

Ønsker du derimot å ta sjanser, med nye eksperimenter og et svakere politisk grunnlag for å føre helhetlig politikk; ja, så må du stemme på noe annet enn Arbeiderpartiet.

For vi vil fortsette den kursen vi har lagt; vi vil følge vår politikk.

Godt valg og lykke til.